

Opinia ornitologiczna i chiropterologiczna

Nazwa inwestycji: **Termomodernizacja budynku Przedszkola
Samorządowego w Koronowie**

Kategoria obiektu **Kategoria IX**

Adres obiektu: ul. Dworcowa 5,
86-010 Koronowo,
dz. 658/3, ob. 0001, jedn. ewid. m. Koronowo

Inwestor: Gmina Koronowo
ul. Plac Zwycięstwa 1
86-010 Koronowo

Spis zawartości:

1. Wstęp
2. Cel opracowania
3. Informacje ogólne
4. Metody badań
5. Wyniki
6. Zalecenia
7. Literatura

1. Wstęp

Obszary zurbanizowane, z uwagi na specyficzne warunki abiotyczne, stanowią niezwykle atrakcyjne środowisko występowania dla wielu gatunków zwierząt. Najbardziej charakterystycznym elementem miast są duże nagromadzenia budynków, które dla wielu gatunków stanowią substytut skał, będących miejscami posadowienia gniazd. Zwierzęta te wykorzystują budynki zarówno jako miejsce rozrodu jak i okresową kryjówkę. Szczeliny pod obróbkami blacharskimi, parapetami, pęknięcia ścian oraz przestrzeń stropodachu to główne miejsca występowania ptaków i nietoperzy. Wykonywane w ostatnich latach na terenie Polski prace dociepleniowe budynków są powodem niszczenia siedlisk gatunków ptaków chronionych. Te negatywne zjawiska można jednak znacznie ograniczyć wykonując prace remontowo-budowlane w odpowiednich terminach nie kolidujących z okresem lęgowym ptaków, a także stosując szereg działań kompensacyjnych dostosowanych do biologii poszczególnych gatunków. Naprawy, remonty i modernizacje budynków należą do inwestycji, które potencjalnie zagrażają populacjom ptaków i nietoperzy chroniącym się w tego rodzaju schronieniach.

W świetle Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt wynika konieczność ochrony ptaków i nietoperzy zasiedlających budynki w trakcie prowadzonych prac budowlanych.

Na mocy tego rozporządzenia większość gatunków ptaków oraz wszystkie gatunki nietoperzy występujące w Polsce objęte są ochroną gatunkową. Oznacza to, że w stosunku do gatunków objętych ochroną obowiązuje wiele zakazów. Spośród tych wymienionych w rozporządzeniu prac remontowych dotyczą głównie odnoszące się do umyślnego zabijania, niszczenia siedlisk, ostoi, gniazd, zimowisk i innych schronień, wybierania jaj, umyślnego płoszenia i niepokojenia, przemieszczania z miejsc przebywania na inne miejsca.

2. Cel opracowania

Celem niniejszej opinii było określenie potencjalnej awifauny lęgowej kompleksu budynków przedszkola przy ul. Dworcowej 5 w Koronowie.

Zgodnie z zasadą przezorności wszystkie potencjalne siedliska lęgowe awifauny były traktowane jako miejsca rzeczywiście wykorzystywane przez ptaki i nietoperze.

W związku z zamiarem realizacji prac budowlanych obejmujących termomodernizację budynku przy istniejącym budynku przedszkola przeprowadzono wizję lokalną obiektu w dniu 1.03.2019 roku.

3. Informacje ogólne

Przedmiotowy obiekt składa się z dwóch budynków. Jednokondygnacyjnej części bez podpiwniczenia z dachem płaskim (krytym papą termozgrzewalną) oraz dwukondygnacyjny budynek podpiwniczony z dachem płaskim krytym papą termozgrzewalną), brak strychu/poddasza. Obiekt w dobrym stanie technicznym w trakcie użytkowania, nieocieplony, kompleks znajduje się przy ruchliwej ulicy.

4. Metody badań

Badania potencjalnej awifauny i chiropterofauny lęgowej w ramach niniejszej ekspertyzy ornitologicznej i chiropterologicznej przeprowadzono 01.03.2019r na przedmiotowym terenie i w jego bezpośredniej okolicy. Z uwagi na czas, w jakim zostały wykonane badania, dotyczyły one potencjalnych i istniejących siedlisk.

W czasie kontroli zbierano informację o wszystkich potencjalnych miejscach występowania siedlisk, zarówno przedmiotowego budynku jak i innych obiektów w bezpośrednim sąsiedztwie (w szczególności wyszukiwano zachowanych gniazd, półksiężycowatych śladów pozostawionych przez ogony ptaków pod otworami w elewacji, odchody, z mumifikowane pisklęta, ślady żerowania, wypluwki oraz pióra, obecność kału na ścianach, przybrudzenia wlotów).

Obserwacje przeprowadzono przy pomocy lornetki, wykonano również dokumentację fotograficzną.

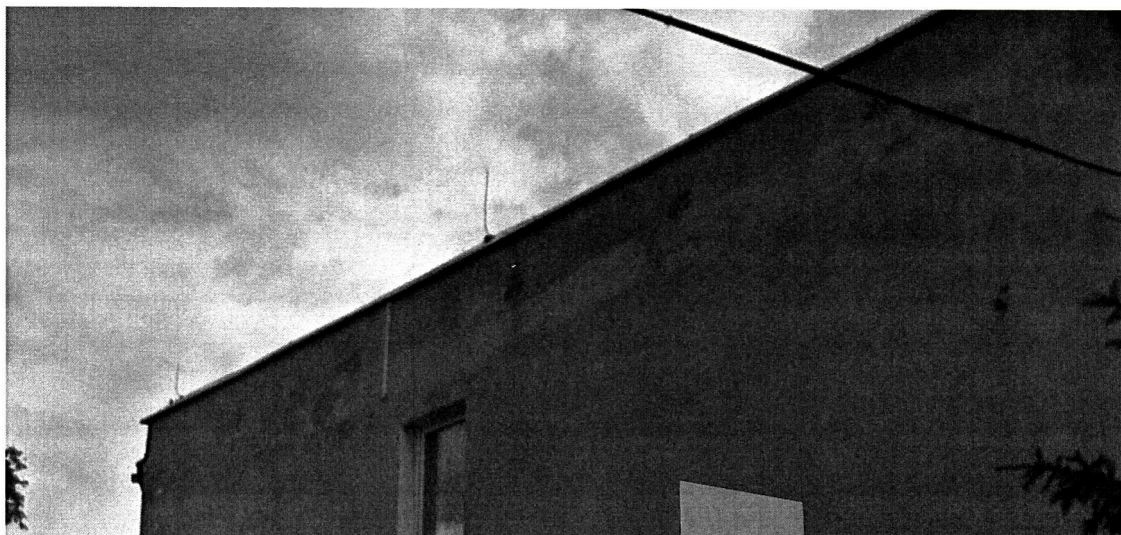
Lokalizacja budynku przedszkola (źródło: <http://mapy.mojregion.info/geoportal/>)

5. Wyniki badań

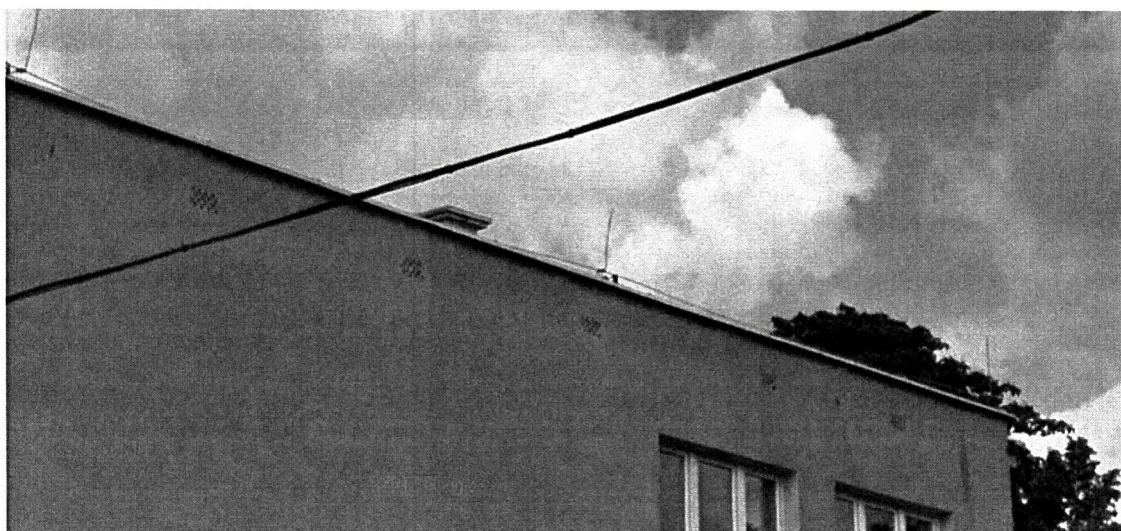
Zbadano miejsca potencjalnej lokalizacji siedlisk ptaków i nietoperzy lub śladów ich występowania jakimi były:

1. otwory wentylacyjne stropodachu - na elewacji zachodniej wyższego budynku zauważyć można 5 kratek wentylacyjnych z czego wszystkie zaślepione, kolejnych 5 sztuk znaleźć można na elewacji wschodniej,
2. spękania, szczeliny, wnęki na elewacji – brak występowania takich miejsc,
3. miejsca przy instalacjach występujących na elewacji oraz innych elementów – na elewacji stwierdzono:
 - a) występowanie skrzynek elektrycznych (szczelnie zamkniętych),
 - b) instalację odgromową i oświetleniową - przy której brak szczelin w elewacji,
 - c) rynny i rury spustowe - w dobrym stanie technicznym, rynny drożne, brak występowania gniazd,
4. miejsca pod gzymsami betonowymi – brak występowania gniazd,
5. miejsca pod parapetami blaszanymi oraz obróbką blacharską – brak występowania gniazd,
6. otwory kominowe – brak występowania gniazd,
7. powierzchnię dachu oraz ternu wokół budynku - brak śladów,
8. powierzchnię elewacji - brak śladów,
9. pomieszczenia w budynku - pomieszczenie ciepłe, suche które nie nadawały się na miejsce zimowania nietoperzy,

Z POWODU BRAKU AKTYWNOŚCI PRZEZ PTAKI ORAZ NIETOPERZE NA BUDYNKU ORAZ W JEGO OTOCZENIU BĘDĄCYM PRZEDMIOTEM NINIEJSZEGO OPRACOWANIA PRACE MOGĄ BYĆ REALIZOWANE BEZ ŻADNYCH OBOSTRZEŃ.

Elewacja zachodnia budynku wyższego

Elewacja wschodnia budynku wyższego

Elewacja południowa budynku wyższego

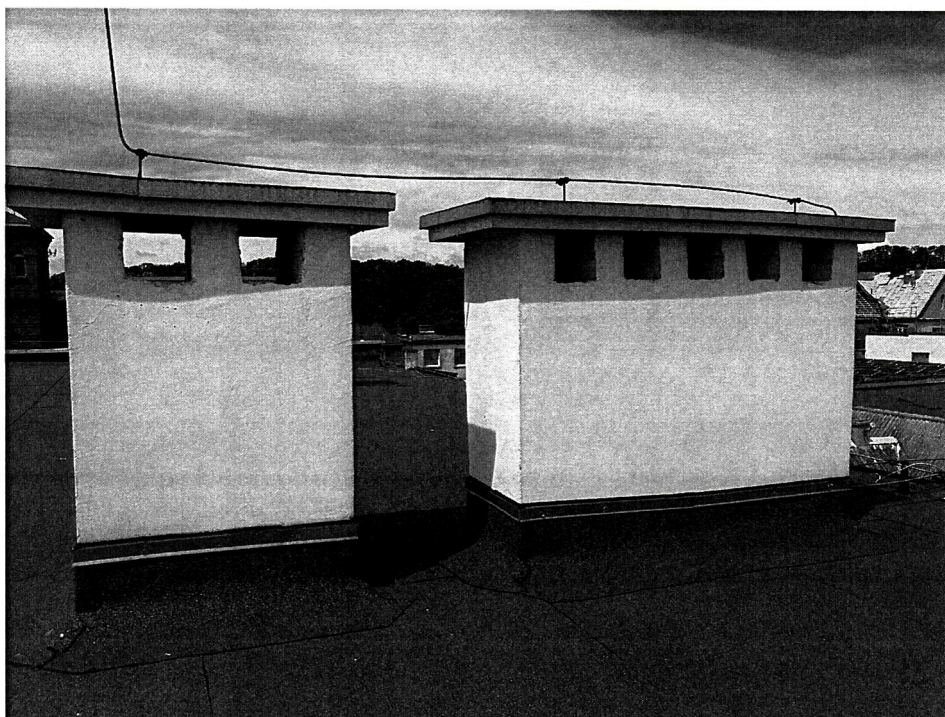
Elewacja południowa budynku wyższego

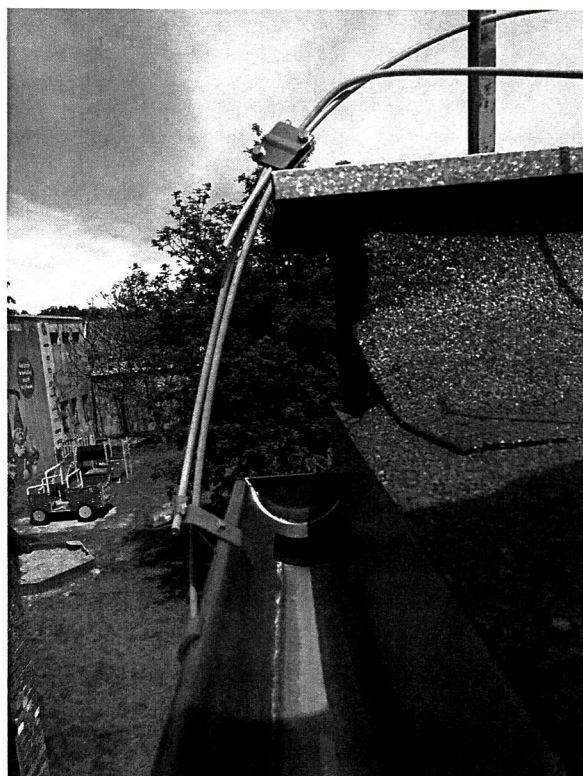
Elewacja północna budynku wyższego

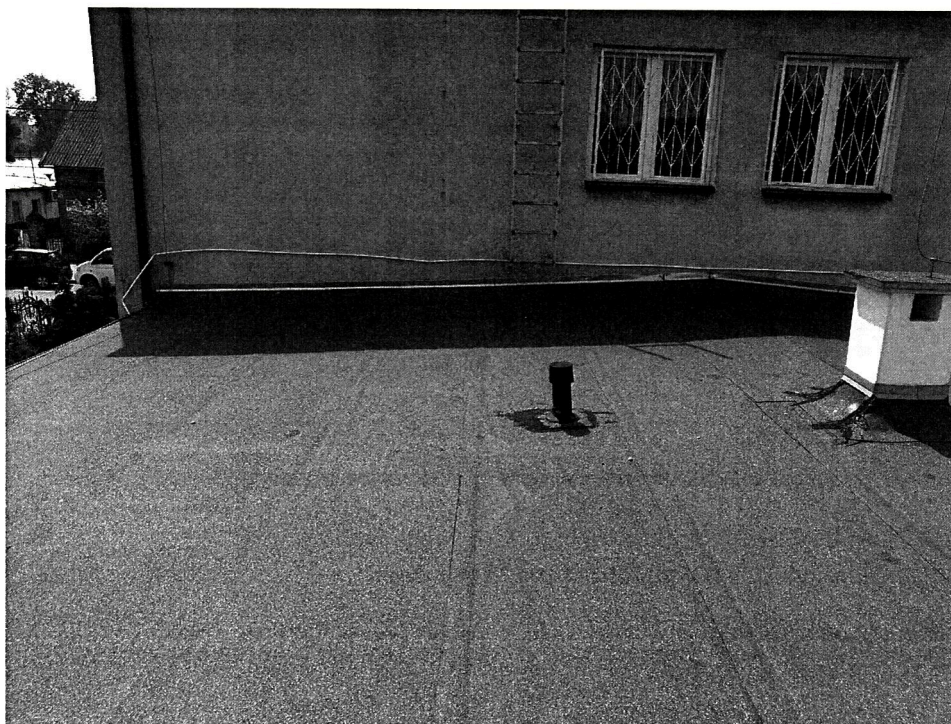
Elewacja północna niższego budynku.

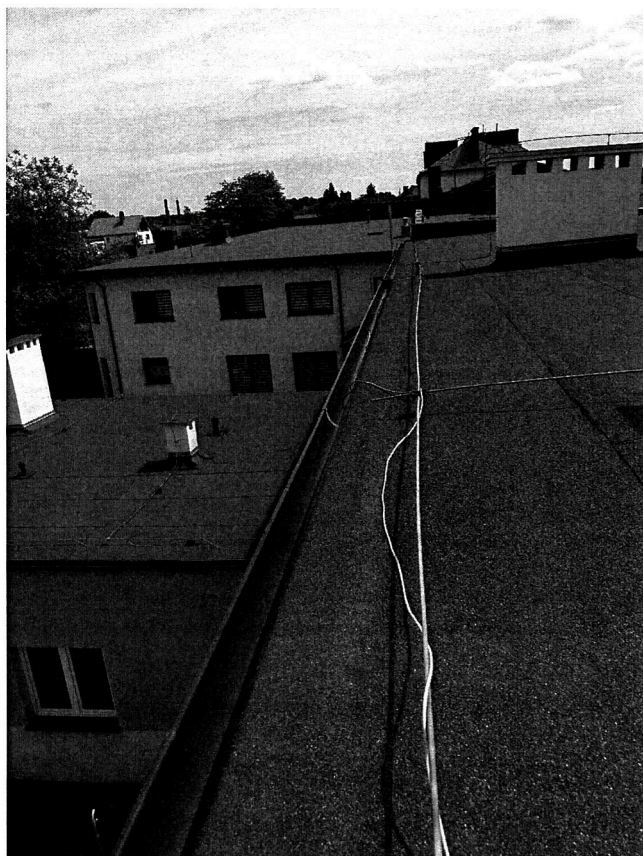
Kominy budynku wyższego - w dobrym stanie technicznym, brak siedlisk

Rynny i obróbka blacharska
- w dobrym stanie
technicznym, brak siedlisk

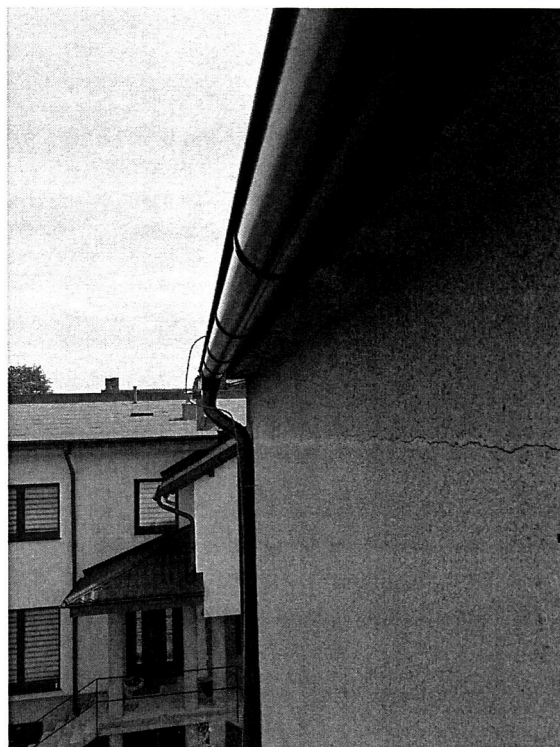
Połąć dachu niższego – brak śladów odchodów

Połąć dachu wyższego – brak
śladów odchodów

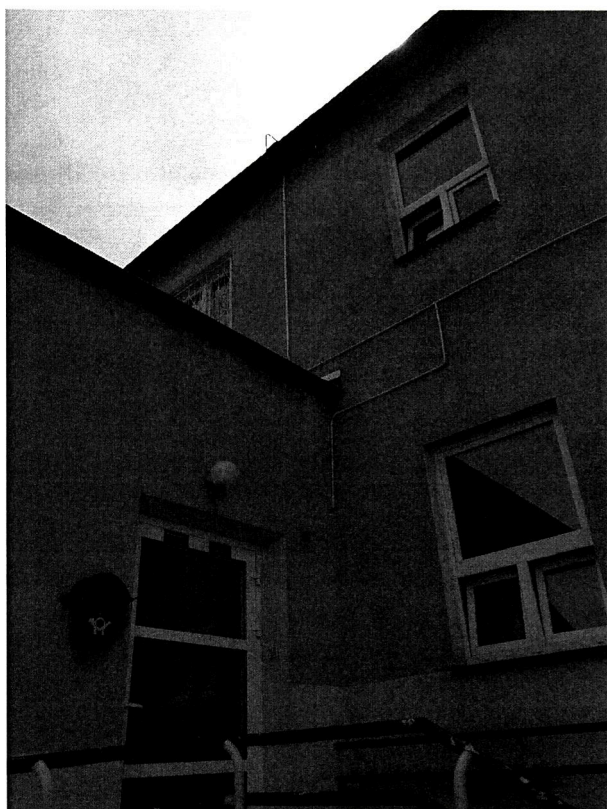

Gzyms - w dobrym stanie
technicznym, brak siedlisk

Elewacja południowa budynku wyższego

Elewacja północna

6. Zalecenia

Należy pamiętać, że wizja lokalna była przed rozpoczęciem prac budowlanych, istnieje zatem szansa zasiedlenia budynku przez gatunki chronione, dlatego zaleca się zabezpieczenie potencjalnych miejsc z punktu 5.

W trakcie prac budowlanych należy bezwzględnie zalepić wszystkie nowopowstałe otwory i szczeliny w elewacji.

W razie stwierdzenia lub podejrzenia lęgu, bądź obecności jakiegokolwiek gatunku ptaka w kompleksie budowlanym w trakcie prac budowlanych, należy bezwzględnie skontaktować się z ornitologiem, który określi dalsze postępowanie stosowne do zaistniałej sytuacji.

7. Literatura

- PINOWSKI J. 2007a . Mazurek *Passer montanus*. W: Sikora A., Rohde Z., Gromadzki M., Neubauer G., Chylarecki P. (red). Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985-2004. Bogucki Wyd. Nauk., Poznań, s. 484-485.
- PINOWSKI J. 2007b. Wróbel *Passer domesticus*. W: Sikora A., Rohde Z., Gromadzki M., Neubauer G., Chylarecki P. (red). Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985-2004. Bogucki Wyd. Nauk., Poznań, s. 486-487.
- TOMIAŁOJC L., STAWARCZYK T. 2003. Awifauna Polski. Rozmieszczenie, liczebność i zmiany. PTPP Pro Natura, Wrocław.
- KUCZYŃSKI L., CHYLARECKI P. 2012 Atlas pospolitych ptaków lęgowych Polski. Rozmieszczenie, wybiórczość siedliskowa, trendy. GIOŚ, Warszawa.
- MOKWA 2007. Szpak *Sturnus vulgaris*. W: Sikora A., Rohde Z., Gromadzki M., Neubauer G., Chylarecki P. (red). Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985-2004. Bogucki Wyd. Nauk., Poznań, s. 482-483.
- OSIEJUK T., ŁOSAK K J. 2007a Modraszka *Cyanistes caeruleus*. W: Sikora A., Rohde Z., Gromadzki M., Neubauer G., Chylarecki P. (red). Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985-2004. Bogucki Wyd. Nauk., Poznań, s. 442-443.
- OSIEJUK T., ŁOSAK K J. 2007b. Bogatka *Parus major*. W: Sikora A., Rohde Z., Gromadzki M., Neubauer G., Chylarecki P. (red). Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985-2004. Bogucki Wyd. Nauk., Poznań, s. 444-445.
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2014, poz. 1348) : <http://isap.sejm.gov.pl>
- Wyległa P., Jaros R., Dzięciołowski R., Kepel A., Szkudlarek R., Paszkiewicz R. 2009. Docieplanie budynków w zgodzie z zasadami ochrony przyrody. Broszura wydana przez Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody „Salamandra” na zlecenie NFOŚiGW.
- Zyskowski D., Zielińska D. 2014 PRZEWODNIK DO INWENTARYZACJI ORAZ OCHRONY PTAKÓW I NIETOPERZY ZWIĄZANYCH Z BUDYNKAMI. Federacja Zielonych GAJA, Szczecin.

- BOCHEŃSKI M., CIEBIERA O., DOLATA P. T., JERAZK J., ZBYRYT A. 2013. Ochrona ptaków w mieście. RDOŚ, Gorzów Wielkopolski.
- BRAUZE T., GOLIASZ P., KURKOWSKI Ł. 2011. Breeding birds of open ruderal areas in the city of Toruń (Poland). In: Indykiewicz P., Jerzak L., Bohner J., Kavanagh B. (eds.). Urban Fauna. Studies of animal biology, ecology and conservation in European cities. UTP, Bydgoszcz: 367-383.
- GRZENIEWSKI M. 2010. Gdzie, jak i kiedy wieszać skrzynki lęgowe dla ptaków. ADMINISTRATOR 5/2010.
- TROJAN P. WINIARSKA G. 2001. Miasto jako archipelag wysp śródlądowych. W: Indykiewicz P., Barczak T., Kaczorowski G. (red.) Bioróżnorodność i ekologia populacji zwierząt w środowiskach zurbanizowanych. NICE, Bydgoszcz: 10-16.
- WÓJCIK S. 2010 msc. Inwentaryzacja jeryzka Apus apus na terenie miasta Jaworzno w 2010 roku. Milvus, Jaworzno 60.
- WYLEGŁA P., DZIĘCIOŁOWSKI R., RADOS R. 2008. Standardy montowania ukryć dla ptaków i nietoperzy jako element prac dociepleniowych. PTOP Salamandra, Poznań.
- ZIELIŃSKA D. 2010. Ptaki w budynkach - zagrożenia i ochrona. Oikos 1, 52: 14-15.

Opracowała:

.....
mgr inż. Mirosława Bujna
specjalista ds. ochrony środowiska przyrodniczego